

PŘEHLED
VÝZKUMŮ

66 / 1

- 2 0 2 5 -

PŘEHLED
VÝZKUMŮ

66 / 1

Recenzovaný časopis
Ročník 66
Číslo 1

Peer-reviewed journal
Volume 66
Issue 1

Odpovědní redaktoři Editors-in-chief	Petr Škrdla, Šimon Ungerman
Hostující editoři Guest editors	Jaroslav Bartík, David Parma
Výkonná redaktorka Managing editor	Martina Kudlíková
Redakční rada Editorial board	Jaroslav Bartík, Pavel Burgert, Eduard Droberjar, Gabriel Fusek, Orsolya Heinrich-Tamáška, Katarína Hladíková, Bibiána Hromadová, David Kalhous, Adrián Nemergut, David Parma, Rudolf Procházka, Renáta Přichystalová, Pavel Šlězár, Ivo Štefan, Marek Vlach
Technická redakce Technical editors	Hedvika Brínková, Jakub Knobloch
Editor přehledu výzkumů Editor of the overview of excavations	Paleolit / Paleolithic – Ondřej Herčík Neolit / Neolithic – Jaroslav Bartík Eneolit / Eneolithic – Lubomír Šebela Doba bronzová / Bronze Age – Zdenka Filipová Doba železná / Iron Age – Michaela Kmošková Doba římská a doba stěhování národů / Roman Age and Migration Period – Michaela Kmošková
Jazyková redakce Language editor	Jitka Procházková
Překlady Translation	David Gaul, Klára Matulová, Sean Mark Miller
Korektury Proofreading	David Gaul, Sean Mark Miller
Sazba Typography	Milan Filip
Software Software	Adobe InDesign CC
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno Česká republika IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: https://www.arub.cz/prehled-vyzkumu
Tisk Print	CCB, spol. s r. o. Okružní 19 638 00 Brno Česká republika

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně / Published twice a year.

Vydáno v Brně, červen 2025 / Issued in Brno, June 2025.

Časopis je indexován v citační databázi SCOPUS, v databázi EBSCO a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
The journal is indexed in the SCOPUS citation database, EBSCO database, and in the list of ERIH PLUS scientific journals.
The journal is listed on the List of non-impact peer-reviewed periodicals published in the Czech Republic.

Copyright © 2025 Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Brno, and the authors.

Obsah

Content

Editorial – Důležité informace redakce / Important editorial information

Studie, Articles

David Hons

The dynamics of settlement in the Early Bronze Age in south and southwestern Moravia

Dynamika osídlení ve starší době bronzové na jižní a jihozápadní Moravě 13

Gerhard Trnka

Another find of a bread loaf idol from northern Lower Austria and the *Lavatera thuringiaca* L.

Další nález chlebového idolu ze severní části Dolního Rakouska a *Lavatera thuringiaca* L. 29

Pavol Bobek, Kristian Elschek

The settlement and burial site of the Tumulus culture at Zohor

Sídliště a pohřebiště mohylové kultury v Zohoru 35

Jakub Godiš

Circular burial features of the Tumulus culture in the northern Carpathian Basin

Kruhové pohřební objekty mohylové kultury v severní části Karpatské kotliny 53

Carol Kacsó

Clarifying the past: A synthesis of the research history of the Suci de Sus culture according to sites and finds from the eponymous village

Objasnění minulosti: syntéza historie výzkumu kultury Suci de Sus na základě lokalit a nálezů z eponymní obce 87

Filip Ševčík, Matěj Kmošek

Evidence of post-Eneolithic human activities at the Hlinsko – Nad Zbružovým site

Důkaz post eneolitických lidských aktivit na lokalitě Hlinsko – Nad Zbružovým 103

Jaromír Kovárník sen., Jaromír Kovárník jun.

Další ohrazené lokality z jižní a střední Moravy objevené s využitím letecké archeologie

Additional enclosures in south and central Moravia revealed by aerial archaeology 115

Tomáš Mangel, Anita Kozubová, Tereza Jošková, Miroslav Novák, Martina Beková,

Zuzana Bláhová-Sklenářová, Lucie Novotná, Dominika Schmidtová

A landscape without treasures? East Bohemia in the Hallstatt period from the perspective of hoards

Krajina bez pokladů? Východní Čechy v době halštatské z pohledu ukládání depotů 131

David Spáčil

Chemical composition of Moravian La Tène anklets and their fillings

Chemické složení moravských laténských nánožníků a jejich výplní 153

Barbora Vymazalová

Glass vessels in graves from the 5th century in the Middle Danube region

Skleněné nádoby v hrobech z 5. století ve středním Podunají 169

Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2024

Overview of excavations in Moravia and Silesia 2024

Paleolit, Paleolithic

Bílovec (k. ú. Bílovec-Horní Předměstí, okr. Nový Jičín) . . .	199
Brankovice (okr. Vyškov) . . .	200
Brno (k. ú. Bohunice, okr. Brno-město) . . .	200
Brno (k. ú. Holásky, okr. Brno-město) . . .	200
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město) . . .	201
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město) . . .	201
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město) . . .	202
Čebín (okr. Brno-venkov) . . .	204
Jasenice (okr. Třebíč) . . .	204
Kobeřice u Brna (okr. Vyškov) . . .	204
Mikulčice (okr. Hodonín) . . .	205
Mohelno (okr. Třebíč) . . .	205
Nevojice (okr. Vyškov) . . .	206
Nížkovice (okr. Vyškov) . . .	206
Nová Dědina (okr. Kroměříž) . . .	207
Ostrov nad Oslavou (k. ú. Suky, okr. Žďár nad Sázavou) . . .	207
Radešín (k. ú. Radešín nad Bobrůvkou, okr. Žďár nad Sázavou) . . .	209
Sklené nad Oslavou (okr. Žďár nad Sázavou) . . .	209
Soběsuky (k. ú. Milovice, okr. Kroměříž) . . .	210
Tvarožná (okr. Brno-venkov) . . .	211
Vídeň (okr. Žďár nad Sázavou) . . .	213
Výrovce (okr. Znojmo) . . .	213
Zdounky (k. ú. Cvrčovice u Zdounek, okr. Kroměříž) . . .	213

Neolit, Neolithic

Boleradice (okr. Břeclav) . . .	215
Bošovice (okr. Vyškov) . . .	215
Brno (k. ú. Kníničky, okr. Brno-město) . . .	217
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město) . . .	217
Brno (k. ú. Ponava, okr. Brno-město) . . .	217
Brno (k. ú. Veveří, okr. Brno-město) . . .	217
Bulhary (okr. Břeclav) . . .	218
Bystřice pod Hostýnem (okr. Kroměříž) . . .	218
Černá Hora (okr. Blansko) . . .	219
Dešná (k. ú. Hluboká, okr. Jindřichův Hradec) . . .	219
Dobšice (k. ú. Dobšice u Znojma, okr. Znojmo) . . .	220
Dukovany (k. ú. Skryje nad Jihlavou, okr. Třebíč) . . .	221
Holasovice (okr. Opava) . . .	221
Hulín (okr. Kroměříž) . . .	222
Ivančice (k. ú. Hrubšice, okr. Brno-venkov) . . .	222
Ivančice (k. ú. Letkovice, okr. Brno-venkov) . . .	223
Jiřice u Moravských Budějovic (okr. Znojmo) . . .	223
Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál) . . .	223
Kyjovice (okr. Znojmo) . . .	224
Lysice (okr. Blansko) . . .	226
Mohelno (okr. Třebíč) . . .	226
Mohelno (okr. Třebíč) . . .	226
Nechvalín (okr. Hodonín) . . .	227
Němčice nad Hanou (okr. Prostějov) . . .	228
Neslovice (okr. Brno-venkov) . . .	230
Oslavany (okr. Brno-venkov) . . .	231
Písečné (k. ú. Václavov u Chvaletína, okr. Jindřichův Hradec) . . .	231
Polešovice (okr. Uherské Hradiště) . . .	233
Pozořice (okr. Brno-venkov) . . .	233
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov) . . .	233
Rokytnice (k. ú. Rokytnice u Přerova, okr. Přerov) . . .	234
Sivice (okr. Brno-venkov) . . .	234
Slavětice (okr. Třebíč) . . .	235

Stálky (okr. Znojmo) . . .	235
Štítary (okr. Znojmo) . . .	236
Tvarožná (okr. Brno-venkov) . . .	237
Tvořihráz (okr. Znojmo) . . .	237
Uničov (k. ú. Nová Dědina u Uničova, okr. Olomouc) . . .	238
Valašské Meziříčí (k. ú. Bynina, okr. Vsetín) . . .	239
Věrovany (okr. Olomouc) . . .	239
Veverské Knínice (okr. Brno-venkov) . . .	240
Viničné Šumice (okr. Brno-venkov) . . .	240
Zábřeh (k. ú. Zábřeh na Moravě, okr. Šumperk) . . .	240
Zdounky (okr. Kroměříž) . . .	241

Eneolit, Eneolithic

Blatec (okr. Olomouc) . . .	243
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město) . . .	243
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město) . . .	244
Břeclav (okr. Břeclav) . . .	245
Bulhary (okr. Břeclav) . . .	246
Dřevohostice (okr. Přerov) . . .	246
Dukovany (okr. Třebíč) . . .	247
Holasovice (k. ú. Štěplovce, okr. Opava) . . .	247
Holubice (okr. Vyškov) . . .	247
Kojetín (okr. Přerov) . . .	248
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc) . . .	249
Přerov (k. ú. Čekyně, okr. Přerov) . . .	249
Přerov (k. ú. Kozlovice u Přerova, okr. Přerov) . . .	249
Sušice (k. ú. Sušice u Přerova, okr. Přerov) . . .	250
Troubelice (k. ú. Pískov, okr. Olomouc) . . .	250
Tršice (okr. Olomouc) . . .	251
Uničov (k. ú. Nová Dědina u Uničova, okr. Olomouc) . . .	252
Velké Némčice (okr. Břeclav) . . .	252
Věrovany (okr. Olomouc) . . .	252
Zaječí (okr. Břeclav) . . .	253
Zdounky (okr. Kroměříž) . . .	253

Doba bronzová, Bronze Age

Blatec (okr. Olomouc) . . .	255
Bohdalice-Pavlovice (k. ú. Bohdalice, okr. Vyškov) . . .	255
Bratčice (okr. Brno-venkov) . . .	255
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město) . . .	256
Brno (k. ú. Staré Brno, okr. Brno-město) . . .	256
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město) . . .	256
Brno (k. ú. Žebětín, okr. Brno-město) . . .	257
Bulhary (okr. Břeclav) . . .	257
Holešov (k. ú. Dobrotice, okr. Kroměříž) . . .	257
Horka nad Moravou (okr. Olomouc) . . .	257
Ivančice (k. ú. Hrubšice, okr. Brno-venkov) . . .	258
Ivančice (k. ú. Letkovice, okr. Brno-venkov) . . .	258
Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc) . . .	259
Kozlov (k. ú. Kozlov u Velkého Újezdu, okr. Olomouc) . . .	259
Kožušany-Tážaly (k. ú. Kožušany, okr. Olomouc) . . .	260
Lysice (okr. Blansko) . . .	260
Modřice (okr. Brno-venkov) . . .	260
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava) . . .	261
Počenice-Tetětice (k. ú. Počenice, okr. Kroměříž) . . .	261
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov) . . .	261
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov) . . .	261
Přerov (k. ú. Vinary u Přerova, okr. Přerov) . . .	262
Račice-Pístovice (k. ú. Račice, okr. Vyškov) . . .	262
Radslavice (k. ú. Radslavice u Přerova, okr. Přerov) . . .	263
Sazovice (okr. Zlín) . . .	264

Sivice (okr. Brno-venkov)	264
Slavkov u Brna (okr. Vyškov)	264
Staré Město (k. ú. Staré Město u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	264
Syrovice (okr. Brno-venkov)	266
Uničov (k. ú. Nová Dědina u Uničova, okr. Olomouc)	266
Uničov (okr. Olomouc)	266
Velatice (okr. Brno-venkov)	267
Viničné Šumice (okr. Brno-venkov)	267

Doba železná, Iron Age

Boleradice (okr. Břeclav)	269
Brno (k. ú. Přízřenice, okr. Brno-město)	269
Bulhary (okr. Břeclav)	270
Holasovice (okr. Opava)	270
Hustopeče (k. ú. Hustopeče u Brna, okr. Břeclav)	271
Litovel (k. ú. Unčovice, okr. Olomouc)	272
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	272
Sobotovice (okr. Brno-venkov)	273
Tovačov (okr. Přerov)	273
Ústín (okr. Olomouc)	274
Viničné Šumice (okr. Brno-venkov)	275
Vrbátky (okr. Prostějov)	275

Doba římská a doba stěhování národů, Roman Age and Migration Period

Borotín (k. ú. Borotín u Boskovic, okr. Blansko)	277
Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)	279
Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov)	279
Holasovice (okr. Opava)	281
Holešov (k. ú. Všetuly, okr. Kroměříž)	281
Horní Moštěnice (okr. Přerov)	283
Ivančice (k. ú. Hrubšice, okr. Brno-venkov)	284
Podivín (okr. Břeclav)	284
Přerov (k. ú. Kozlovice u Přerova, okr. Přerov)	284
Sivice (okr. Brno-venkov)	285
Sobotovice (okr. Brno-venkov)	285
Staré Město (k. ú. Staré Město u Uherského Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	286
Uherský Brod (okr. Uherské Hradiště)	286
Valašské Meziříčí (k. ú. Bynina, okr. Vsetín)	287

Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2024 – seznam autorů

Overview of excavations in Moravia and Silesia 2024 – list of authors	288
--	-----

Varia

Balázs Komoróczy, Johana Mališková, Pavla Růžicková

Návštěvnícké centrum Mušov – Brána do Římské říše v roce 2024

Visitors Centre Mušov – Gateway to the Roman Empire in 2024	292
---	-----

Ondřej Herčík

Konference Klíma 100

Klíma 100 conference	296
--------------------------------	-----

Zuzana Holubová

Konference Archeologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 2024

Conference Archaeological excavations in Moravia and Silesia in 2024	298
--	-----

Zdenka Filipová

Nejlepší projekty na poli popularizace archeologie za rok 2024

The best projects in the field of popularisation of archaeology in 2024	299
---	-----

Martijn A. Wijnhoven, Balázs Komoróczy

RoMEC XXI in Brno: Fresh perspectives on the study and significance of Roman military equipment

RoMEC XXI v Brně: Nové perspektivy ve studiu římské vojenské výzbroje	302
---	-----

Stefan Łęczycki

Stanislav and Jana Stuchlík's influence on the problems of the Early Bronze Age in the Upper Oder Area

Přínos Stanislava a Jany Stuchlíkových k problematice starší doby bronzové v oblasti horní Odry.	306
--	-----

Pavel Kouřil

Zemřel profesor PhDr. Alexander T. Ruttkay, DrSc.

Obituary: Professor PhDr. Alexander T. Ruttkay, DrSc.	309
---	-----

Editorial

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

s velkým potěšením vám představujeme nové číslo našeho časopisu *Přehled výzkumů*, které je svým obsahem opět speciální díky tematicky zaměřeným studiím dedikovaným prof. PhDr. Stanislavu Stuchlíkovi, CSc., k jeho významnému životnímu jubileu – oslavě 80. narozenin. Jsme poctěni, že můžeme tímto způsobem připomenout jeho celoživotní přínos evropské archeologii, zejména v oblasti doby bronzové. Doufáme, že vás připravené články nejen obohatí o nové informace, ale také inspiroují k dalším úvahám a diskusím.

Toto číslo otevíráme studií Davida Honse „Dynamika osídlení ve starší době bronzové na jižní a jihozápadní Moravě“, v níž detailně analyzuje sídelní strategie a jejich regionální proměny. Jeho práce nabízí cenné vhledy do adaptace pravěkých komunit na přírodní prostředí a socioekonomických faktorů ovlivňujících jejich rozmístění a vývoj. Od dynamiky vývoje osídlení se posléze přesouváme k neméně zajímavému nálezů chlebového idolu datovaného na samotný závěr starší doby bronzové. Gerhard Trnka v článku „Další nález chlebového idolu ze severní části Dolního Rakouska“ představuje významný artefakt, který rozšiřuje naše znalosti o symbolických projevech a kultovních praktikách v pravěku a o technologii výroby těchto předmětů.

Číslo dále pokračuje problematikou střední doby bronzové, konkrétně obdobím mohylové kultury, které jsou věnovány hned dva příspěvky. Pavol Bobek a Kristian Elschek nás ve svém článku „Sídliště a pohřebiště mohylové kultury v Zohoru“ seznamují s komplexními výsledky výzkumu lokality, která poskytla jak doklady o každodenním životě a organizaci sídel, tak o pohřebních rituálech tehdejších obyvatel. Komplementární pohled na pohřební praktiky pak nabízí Jakub Godiš ve studii „Kruhové pohřební objekty mohylové kultury v severní části Karpatské kotliny“. Autor se zaměřuje na specifický typ funerálních monumentů, jejich konstrukci, symboliku a širší kulturní kontext v rámci rozsáhlého geografického prostoru. Příspěvky zaměřené na výzkum doby bronzové obohacuje důležitá syntetická práce Carola Kacsó s názvem „Objasnění minulosti: syntéza historie výzkumu kultury Suciu de Sus na základě lokalit a nálezů z eponymní obce“. Tento příspěvek kriticky hodnotí dosavadní bádání o kultuře Suciu de Sus, shrnuje klíčové nálezy a lokality a identifikuje perspektivní směry pro budoucí výzkum.

Nové poznatky o lidských aktivitách z doby bronzové na významném eneolitickém hradišti přináší studie Filipa Ševčíka a Matěje Kmoška „Důkaz post-eneolitických lidských aktivit na lokalitě Hlinsko – Nad Zbruzovým“. Autoři provedli revizní analýzu některých kovových artefaktů dříve spojovaných s eneolitickým osídlením a v jednom případě prokázali, že materiálem je bronz, což změnilo dosavadní pohled na interpretaci jedné z důležitých nálezových situací.

Významnou roli v současné archeologii hrají nedestruktivní metody a dálkový průzkum. Jaromír Kovárník senior a Jaromír Kovárník junior ve svém příspěvku „Další ohrazené lokality z jižní a střední Moravy objevené s využitím letecké archeologie“ demonstrují potenciál leteckého snímkování při identifikaci dosud neznámých ohrazených areálů. Jejich práce nejen rozšiřuje mapu pravěkých ohrazených či opevněných lokalit, ale také zdůrazňuje přínos moderních technologií pro ochranu a poznání našeho kulturního dědictví.

Do doby halštatské nás zavádí článek kolektivu autorů pod vedením Tomáše Mangela: „Krajina bez pokladů? Východní Čechy v době halštatské z pohledu ukládání depotů“. Tato studie se

zamýšlí nad specifiky regionu východních Čech ve vztahu k fenoménu depozice hromadných nálezů a klade si provokativní otázku, zda absence či menší množství depotů odráží skutečnou historickou situaci, nebo je spíše důsledkem stavu bádání. Příspěvek tak otevírá diskusi o regionálních rozdílech v rituálních praktikách a interpretaci archeologických pramenů. Období laténské kultury je zastoupeno studií Davida Spáčila „Chemické složení moravských laténských nánožníků a jejich výplní“. Autor se prostřednictvím moderních analytických metod zaměřuje na materiálové aspekty typických artefaktů keltské kultury.

Blok recenzovaných studií uzavíráme pohledem do období stěhování národů. Barbora Vymazalová ve svém článku „Skleněné nádoby v hrobech z 5. století ve středním Podunají“ analyzuje prestižní nálezy skleněných nádob z hrobových kontextů. Její práce osvětluje nejen pohřební ritus elitních vrstev společnosti, ale také dokládá dálkové obchodní styky a kulturní vlivy, které formovaly střední Podunají v této epoše lidských dějin.

Věříme, že předložené studie Vás zaujmou svou tematickou rozmanitostí, metodologickou precizností a interpretační hloubkou. Každý z článků představuje významný příspěvek k mozaice našich znalostí o minulosti a zároveň pokládá nové otázky, které budou inspirovat další generace badatelů.

Nedílnou součástí časopisu představuje oddíl *Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku*, který podává informace o nálezech a výzkumech oprávněných institucí i amatérských spolupracovníků za předchozí období. V aktuálním čísle naleznete zprávy pokrývající období od paleolitu po dobu stěhování národů.

Sekce *Varia* přináší aktuální a rozmanité informace o dění v oboru archeologie a také na půdě Archeologického ústavu AV ČR Brno, v. v. i. V prvním příspěvku sumarizují Balázs Komoróczy s Jahanou Malíškovou a Pavlou Růžičkovou již tradičně aktivity Návrstěvníckého centra Mušov – Brána do Římské říše za rok 2024. Následují tři příspěvky věnované důležitým konferenčním událostem jara 2025. V březnu tohoto roku se na půdě brněnského Archeologického ústavu AV ČR konala mezinárodní konference k 100. výročí narození významného badatele Bohuslava Klímy, o které referuje Ondřej Herčík. Z pera Zuzany Holubové je zpráva o dubnovém setkání „Archeologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku v roce 2024“, jež 31. ročník se uskutečnil opět na hradě Špilberk. Martijn A. Wijnhoven informuje o 21. ročníku prestižní konference „Roman Military Equipment Conference“ (RoMEC), který se letos v červnu konal v Brně, z části na půdě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, z části v Archeologickém ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Zdenka Filipová referuje o dalším udílení Ceny Zlatý mamut za popularizaci archeologie. Příspěvek Stefana Łeczyckeho navazuje na dedikované studie a shrnuje přínos Stanislava Stuchlíka a jeho ženy Jany Stuchlíkové pro výzkum starší doby bronzové v oblasti horního toku řeky Odry. Celou sekci uzavírá vzpomínka Pavla Kouřila na osobnost nedávno zemřelého profesora Alexandera T. Ruttkaye.

Dovolte nám na tomto místě poděkovat všem autorům za jejich cenné příspěvky, recenzentům za jejich pečlivou a konstruktivní práci a celému redakčnímu týmu za úsilí, které věnovali přípravě tohoto čísla.

Přejeme vám, vážené čtenářky a vážení čtenáři, mnoho podnětných a inspirativních chvil strávených nad stránkami nového čísla našeho časopisu.

V Brně, 30. června 2025

Za redakci Jaroslav Bartík a David Parma

Důležité informace redakce

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

dovolte, abychom vás zejména jako přispěvatele časopisu *Přehled výzkumů* touto cestou seznámili s redakčními změnami, které vstoupí v účinnost od dalšího ročníku, tj. PV 67/1. Týkají se přijímání, resp. publikování zpráv v oddíle *Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku*, a vyplývají z novely zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, platné od 1. 1. 2025, resp. z redakční politiky zveřejněné v Editoriale *Přehledu výzkumů* 64/2 (https://www.arub.cz/wp-content/uploads/PV-64_2_00_ok.pdf).

Od čísla PV 67/1 dochází k těmto změnám:

- 1) Položka „Místo uložení nálezů“ nebude součástí formuláře a nebude tudíž ani uváděna v záhlaví zpráv. Ve většině případů se i doposud jednalo o informaci o dočasném uložení movitých archeologických nálezů, jejichž správa je v případě nálezů představujících majetek krajů v současné době formalizována postupně vydávanými nařízeními krajů. Dlouhodobě validní informace o místu uložení nálezů je trvale dohledatelná pod odkazem na akci v AMČR, případně v AMČR v evidenčním listu přiložené nálezové zprávy. Představuje-li informace o místě uložení (dočasném, trvalém) relevantní přínos k obsahu samotné zprávy, lze ji nadále uvádět v její textové části.
- 2) Pro odeslání zprávy bude nově zařazena povinná formulářová položka „Číslo AMČR/AMČR-PAS projektu“. Bez jejího vyplnění nově nebude možné zprávu odeslat (doposud bylo toto pole „volitelné“). V souladu s postupně přijímanými nařízeními krajů a ve shodě se smluvně upravenými závazky oprávněných organizací ohledně využívání AMČR je uvádění čísla akce AMČR logickým a jednoduchým krokem, který postupně zásadně též zlepší provázanost a přehlednost informací o archeologických výzkumech. U zpráv informujících o výsledcích činností amatérských spolupracovníků oprávněných organizací lze v této položce uvádět číslo projektu typu průzkum, popřípadě číslo, pod kterým je registrován konkrétní nález v AMČR-PAS. U amatérských přispěvatelů, kteří v současné době nejsou registrováni v AMČR-PAS, instituce, která vydává časopis *Přehled výzkumů*, nabízí svou podporu při hledání vhodného a legálního postupu registrace a zveřejnění jejich nálezů.

Po uvedených změnách bude v exportovaném textu v záhlaví zprávy místo údaje o uložení nálezů údaj o AMČR/AMČR-PAS (číslo akce), stejně tak ho v podobě kompletní citace vč. DOI naleznete v kolonce Literatura každé jednotlivé zprávy. V případě jakýchkoli dotazů se obraťte na redakci časopisu na adrese pv@arub.cz.

Novinkou, kterou najdete již v tomto čísle *Přehledu výzkumů*, je uplatnění podílu autorů recenzovaných studií podle taxonomie „CRediT authorship contribution statement“ (<https://credit.niso.org/>).

Za vydavatele *Přehledu výzkumů*
Balázs Komoróczy a Martina Kudlíková

Editorial

Dear readers,

It is with great pleasure that we present to you the new issue of our *Přehled výzkumů* journal, which is once again special in its content thanks to the thematically focused studies dedicated to Prof. PhDr. Stanislav Stuchlík, CSc., on his significant life anniversary – the celebration of his 80th birthday. We are honoured to be able to commemorate his lifelong contribution to European archaeology in this way, especially in the field of the Bronze Age. We hope that the prepared articles will not only enrich you with new information, but also inspire further reflections and discussions.

We open this issue with David Hons's study 'The dynamics of settlement in the Early Bronze Age in south and southwestern Moravia', in which he analyses settlement strategies and their regional changes in detail. His work offers valuable insights into the adaptation of prehistoric communities to the natural environment and the socio-economic factors influencing their distribution and development. From the dynamics of settlement development, we then move on to the equally interesting find of a bread loaf idol dating to the very end of the Early Bronze Age. Gerhard Trnka, in his article 'Another find of a bread loaf idol from northern Lower Austria', presents an important artefact that expands our knowledge of symbolic expressions and cult practices in prehistory and the technology of producing these objects.

The issue continues with the Middle Bronze Age, specifically the period of the Tumulus culture, which is the subject of two contributions. In their article 'The settlement and burial site of the Tumulus culture at Zohor', Pavol Bobek and Kristian Elschek introduce us to the comprehensive results of research on the site, which provided evidence of both the everyday life and organisation of the settlements and the burial rituals of the inhabitants of that time. A complementary view of burial practices is offered by Jakub Godiš in his study 'Circular burial features of the Tumulus culture in the northern Carpathian Basin'. The author focuses on a specific type of funerary monuments, their construction, symbolism, and wider cultural context within a large geographical area. Contributions focused on Bronze Age research are enriched by the important synthetic work of Carol Kacsó entitled 'Clarifying the past: A synthesis of the research history of the Suci de Sus culture according to sites and finds from the eponymous village'. This contribution critically evaluates the current research on the Suci de Sus culture, summarizes key finds and sites, and identifies promising directions for future research.

New knowledge about human activities from the Bronze Age at an important Eneolithic hillfort is provided by the study by Filip Ševčík and Matěj Kmošek 'Evidence of post-Eneolithic human activities at the Hlinsko – Nad Zbruzovým site'. The authors conducted a revision analysis of some metal artefacts previously associated with the Eneolithic settlement and in one case proved that the material was bronze, which changed the previous view of the interpretation of one of the important find situations.

Non-destructive methods including remote sensing play an important role in contemporary archaeology. In their paper 'Additional enclosures in south and central Moravia revealed by aerial archaeology', Jaromír Kovárník, Senior and Jaromír Kovárník, Junior demonstrate the potential of aerial photography in identifying previously unknown enclosures. Their work not only expands the map of prehistoric enclosures or fortified sites, but also emphasizes the benefits of modern technologies for the protection and understanding of our cultural heritage.

The article by a team of authors led by Tomáš Mangel introduces us to the Hallstatt period: 'A landscape without treasures? East Bohemia in the Hallstatt period from the perspective of hoards'. This study reflects on the specifics of the East Bohemian region in relation to the phenomenon of the deposition of mass finds and poses the provocative question of whether the absence or smaller number of hoards reflects the real historical situation or is rather a consequence of the state of research. The article thus opens a discussion on regional differences in ritual practices and the interpretation of archaeological sources. The La Tène period is represented by David Spáčil's study 'Chemical composition of Moravian La Tène anklets and their fillings'. The author focuses on the material aspects of typical artefacts of Celtic culture using modern analytical methods.

We conclude the block of reviewed studies with a look at the Migration period. In her article 'Glass vessels in graves from the 5th century in the Middle Danube region', Barbora Vymazalová analyses prestigious finds of glass vessels from grave contexts. Her work sheds light not only on the burial rites of the elite strata of society, but also documents the long-distance trade contacts and cultural influences that shaped the Middle Danube region in this era of human history.

We believe that the presented studies will interest you with their thematic diversity, methodological precision, and interpretative depth. Each of the articles represents a significant contribution to the mosaic of our knowledge about the past and at the same time raises new questions that will inspire future generations of researchers.

An integral part of the journals the section Overview of excavations in Moravia and Silesia, which provides information on findings and research by authorised institutions and amateur collaborators in the previous period. In the current issue, you will find reports covering the period from the Paleolithic to the Migration period.

The Varia section brings up-to-date and diverse information about events in the field of archaeology and also at the Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences in Brno. In the first article, Balázs Komoróczy, Jahana Malíšková and Pavla Růžičková traditionally summarise the activities of the Mušov Visitor Centre – Gateway to the Roman Empire for 2024. The following are three articles dedicated to important conference events in the spring of 2025. In March, an international conference was held at the Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences in Brno to commemorate the 100th anniversary of the birth of the prominent researcher Bohuslav Klíma, which was reported on by Ondřej Herčík. Zuzana Holubová reports on the April meeting 'Archaeological excavations in Moravia and Silesia in 2024', the 31st year of which was held again at Špilberk Castle. Martijn A. Wijnhoven and Balázs Komoróczy report on the 21st edition of the prestigious 'Roman Military Equipment Conference' (RoMEC), which took place in Brno this June, partly on the premises of the Faculty of Arts of Masaryk University, partly at the Institute of Archaeology of the Czech Academy of Sciences, Brno. Zdenka Filipová reports on the next awarding of the Golden Mammoth Award for the popularisation of archaeology. Stefan Łęczycki's article follows on from dedicated studies and summarises the contribution of Stanislav Stuchlík and his wife Jana Stuchlíková to the research of the Early Bronze Age in the Upper River Oder area. The entire section is

Important editorial information

Dear colleagues,

concluded by Pavel Kouřil's remembrance of the recently deceased Prof. Alexander T. Ruttkay.

Allow us to thank all the authors for their valuable contributions, the reviewers for their careful and constructive work, and the entire editorial team for the effort they devoted to the preparation of this issue.

We wish you, dear readers, many stimulating and inspiring moments spent reading the pages of the new issue of our journal.

Brno, 30 June 2025

On behalf of the editorial board Jaroslav Bartík and David Parma

Please allow us, especially as contributors to the *Přehled výzkumů* journal, to inform you of the editorial changes that will come into effect from the next edition, i.e. PV 67/1. They concern the acceptance or publication of reports in the section *Overview of excavations in Moravia and Silesia*, and result from the amendment to Act No. 20/1987 Coll., on state monument care, valid from 1 January 2025, or from the editorial policy published in the Editorial of *Přehled výzkumů* 64/2 (https://www.arub.cz/wp-content/uploads/PV-64_2_00_ok.pdf).

The following changes will be made from the issue PV 67/1:

- 1) The item 'Place of storage of the find' will not be part of the form and will therefore not be included in the header of the reports. In most cases, this has so far been information about the temporary storage of movable archaeological finds, the management of which, in the case of finds representing regional property, is currently formalised by gradually issued regional regulations. Long-term valid information about the place of storage of finds is permanently searchable under the link to the event in AMČR, or in AMČR in the registration sheet of the attached find report. If the information about the place of storage (temporary, permanent) represents a relevant contribution to the content of the report itself, it can continue to be included in its text part.
- 2) A new mandatory form item will be included for sending the report: 'AMČR/AMČR-PAS project number'. Without filling it in, it will no longer be possible to send the report (this field was previously 'optional'). In accordance with the gradually adopted regional regulations and in accordance with the contractually regulated obligations of authorized organisations regarding the use of AMČR, stating the AMČR event number is a logical and simple step that will gradually also fundamentally improve the coherence and clarity of information on archaeological research. For reports informing about the results of the activities of amateur collaborators of authorised organizations, this item can include the project number of the survey type, or the number under which a specific find is registered in AMČR-PAS. For amateur contributors who are currently not registered in AMČR-PAS, the institution that publishes the *Přehled výzkumů* journal offers its support in finding a suitable and legal procedure for registering and publishing their finds.

After the above changes, the exported text will contain information about AMČR/AMČR-PAS (event number) in the header of the report instead of information about the storage of the find, as well as a complete citation including DOI in the References column of each individual report. In case of any questions, please contact the journal's editorial office at pv@arub.cz.

A new feature that you will find in this issue of the *Přehled výzkumů* journal is the application of the share of the authors of the reviewed studies according to the taxonomy 'CRediT authorship contribution statement' (<https://credit.niso.org/>).

On behalf of the publisher of *Přehled výzkumů*
Balázs Komoróczy and Martina Kudlíková

Studie, Articles

David Hons

The dynamics of settlement in the Early Bronze Age in south and southwestern Moravia

Gerhard Trnka

Another find of a bread loaf idol from northern Lower Austria and the *Lavatera thuringiaca* L.

Pavol Bobek, Kristian Elschek

The settlement and burial site of the Tumulus culture at Zohor

Jakub Godiš

Circular burial features of the Tumulus culture in the northern Carpathian Basin

Carol Kacsó

Clarifying the past: A synthesis of the research history of the Suciu de Sus culture according to sites and finds from the eponymous village

Filip Ševčík, Matěj Kmošek

Evidence of post-Eneolithic human activities at the Hlinsko – Nad Zbružovým site

Jaromír Kovárník sen., Jaromír Kovárník jun.

Další ohrazené lokality z jižní a střední Moravy objevené s využitím letecké archeologie

Tomáš Mangel, Anita Kozubová, Tereza Jošková, Miroslav Novák, Martina Beková,

Zuzana Bláhová-Sklenářová, Lucie Novotná, Dominika Schmidtová

A landscape without treasures? East Bohemia in the Hallstatt period from the perspective of hoards

David Spáčil

Chemical composition of Moravian La Tène anklets and their fillings

Barbora Vymazalová

Glass vessels in graves from the 5th century in the Middle Danube region

